

Sona Vəliyeva

(Göy üzünü ayaqyalın gəzən, Allaha doğru ayaqyalın yüyürən, qəlbi yeni doğulan körpə kimi tər-təmiz, çocuqlaş-çocuqlaş saflaşan ruhuyla Ərafdan keçib bizi də əllərimizin göy üzünə çiçək kimi açılmasına çağırən, "yupyumru" Esqin sahibi Vaqif Bayatlıya ünvanlanan suallarına cavab almaq üçün yazılan açıq məktub...)

Milyon illərin o üzündə nə var, nə yox, şair? O illərdən baxanda insan oğlunun mənəvi biçimi yerindəmi?

Bəllidir, hər şeydən, yerdən, göydən, lap hər şeydən öncə yalnız Yaradan var... "Ol" deyincə hər şeyi "ol"duran, var edən, bölən, böldürən, artıran, çoxaldan, hərəkət və bərəkət mənbəyi kimi kainatın varlığını sonsuzluğa doğru, özü bildiyi vaxta qədər var edən Allah var... Allahdan insana, in-sanlığa gələn yolda milyon illər ərzində çox sular axdı; gah duruldu, gah da bulanıq olaraq qaldı. Rəhim, Rəhman xislətiylə kainatı yöndəndən, tək olan Allah! Yerin-göyün "ol"maşına nizam və-rən Tanrıya üz tutan şairin Göylərin lap dibində gedən səyahətindən bizə çatdırdıqları onun könlü gözünün gördükləridir:

**Varı-yoxu dibində daş,
Yanında da daş balası.
Bu göy üzündən o yana
Tanrıyla öyünə-öyünə
Sevinə-sevinə axan su.**

Göyün, Yerin bünövrəsinə "daş" qoyan Tanrının daşa "daş balası" kimi həyan yaratması, suyun göy üzündən o yana dönüb gəlməsiylə, Tanrıya şükürlərlə öyünə-öyünə axmasını gören, bilən bu gərmiş şahid olan neçə şair var bu dünyada?

Şair, biz hamımız təbiətin bir parçasıyıq, bu, bir həqiqətdir. Təbiətdəki bütün varlıqların insan cisminde, hətta kimyəvi təsdiqi mövcuddur... Deməli, Allah bizi zərrə-zərrə təbiətlə həmahəng yaradıb ki, ONUN varlığını insanoğlu hər an dərk etsin.

Amma çayın içində bir qonur daşın rəngindən gözlərinə uyğun rəng doğmaları duymaq və bunu təleyi kimi qəbul etmək, dasda qardaş doğmaları tapmaq sizi yenə göyün yerdəki adamı kimi "ələ verir":

**O bulaq içində bir qonur daş
taleyimdi mənim
biz qardaş kimi doğulsaydıq,
O, bulaq gözündə doğuldu ancaq,
Mən insan gözündə, insan şəkildə.
O daşın qonuru o gündən bəri
qardaş rəngitək gözümdə qalıb...**

Əllərini göy üzünə çiçək kimi açan şair...

Bəli, şair, gözlerimiz qara, qonur, mavi daslarla "qardaslaşaraq" bulaq təleyini yaşayır, bir kövrək məqamda daş altından çağlayıb ürəyimizi qəlpə-qəlpə söküb aparır.

Yupyumru esqin sahibi şair qardaşım, dünya girdədir, yumrudur yolu, dolana-dolana insanları bir-biri ilə rastlaşdırır, hadisələr oxşardır, təkrarlanır, yol-dünyanın belinə dolandıqca sonu hamımızı eyni məkana aparmağa yönəlib. Yumru, girdə yaradılan dünyanın basqa qaçış, çıxış yolu yoxdur.

Allah bilərəkdən ölçü-biçili yaratdı bütün kainatı... Yer in hərəkəti yolları dünyanın və bizim ömrümüzə keçirərək, hamımızı bir məkanda, ilkin Vətəndə, gəldiyimiz yerdə, Allah hüzurunda məskunlaşdıracaq... Amma bizə hərəkət qüvvəsi verən ESQİN bu dünyada neçə şair yumru olduğu-nu gördü, dərk edə bildi?

Göy üz, göy üzündə olanlar hamımızın "Ol"dan əvvəlki ömrümüzə gördüklərimiz, içindən gəldiklərimiz, nədən doğuluşumuzdan qırx gün müddətinə yaddaşımızdan pozulub, yenidən yazılır?

İlahi bilgilərin, mələk yaddaşının yer cazibəsində itirilməsi bir anlıq ömrümüzə "lövhu-məhfuz-da" yazılan qismətidirsə, Yer in dərdi çox ağırdır, şair... "Eheyy, göy üzünün üzündəkilər, kimsiniz?" - deyər səslənsək də, göyün sirri sirr olaraq qalır, hər kəsə açılmır. Bəlkə, insan elə göyü, göy sakini olduğunu unudaraq yerdə "mənəm-mənəmlik" iddiasına, nəfsinin bəlasına buna görə düşər olmur? Sizdən soruşub bilmək istədim, göy üzünün o üzündən bu üzünü dinləyərkən, göyə yerdən, yerə göydən baxarkən "Eşq" in Tanrıya çatacağı yolda yaranan çətinliklərə bəxtəvərlik demək olarmı?

**Hər an üzü Allaha tək bir yol olar ancaq,
Allah görünməz, duyular ancaq.**

- məqamına qədər ovudula bilməyən tənhalıqlar, kədər, sevgilər neçə kərə yanıb, kül olub, öz yoxluğundan "var" olmağa, əbədlilik qazanmağa ilahi rüsxət ala bildimi?

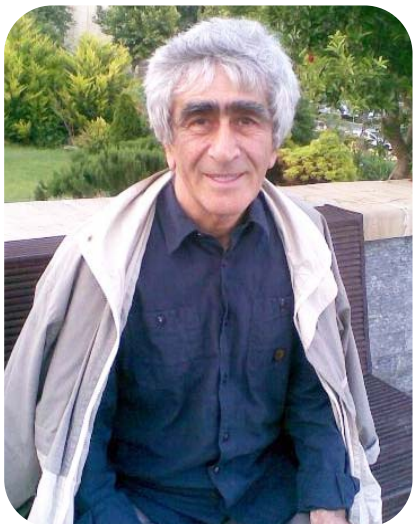
Beləcə, yoxdan var olmağa gələn yolun əzablarının sevinc, kədərinin nəşə, ölümün isə əsl həyat, əbədi ömür demək olduğunu öyrədən mənəvi yüksəlişin sirrinə hər adam Vaqif Olmaz. Ən böyük esqin göz yaşlarının mənbəyinin "göy üzündən o yana Tanrıya öyünə-öyünə, sevinə-sevinə axan su"dan başlaması da həqiqətdir. Əks halda, bütün doğmalarının yoxluğunda Allahdan təsəlli bulan insan oğlu, Allahın itirəndə, canlı meyitə çevrilib, sərgərdan olmazdı ki. Tanrının dərkə də, ona sevgilər də, tökülən göz yaşları da esqin çəkisində in-

sana qanad biçimi ve-rirmiş, yüksəliş üçün, Tanrıya qovusmaq üçün:

**Göyün göz yaşından sərxoş,
canın qəmdən!
Ağlama, dur!
Əsl göz yaş ağlanmır,
əsl göz yaş udulur...**

Var olsun içimizdə udulan mübarək göz yaşları!

Əziz şair, udulan göz yaşında içimin ucsuz-bucaqsız genişliyi qarış-qarış yuyulub arınır, təmiz-lənir, dualardan bülür qanad taxaraq, eşq səccadəsində

and namazı qıldırıb, bizi göy Vətəninə sakin olmağa uğurlayır... Amma hər adam gedib ORA çata bilmir. Göylərin sakini olan şairə, yerdə qəslər, saraylar ucaldılsa da, göyün qarışına belə dəyis-məz:

**Ölümsüzlük səni dilər,
Ölüm hər adama gələr,
Ölümsüzlük gəlməz, gedilər...**

- deyirsiniz... Bəli, gedilir, yerin nəfsindən, qalmaqalından, bəhsə-bəhsindən, var-dövlət yarışından azad olarıq, qəfəsdən uçub, azadlıq qazanan quş kimi...

"An" məsələsini soruşacaqdım, şair...

Əziz şair, sizin üçün əsas olan ruhunuzun tarixidir, ruhunuzun ölməzliyidir... "Cismani, fiziki itki-lərin tarixi "an" məsələsidir" deyirsiniz...

Elə isə dünyada insanlar "an"lıq yaşamlarında bu qədər dağ-ğıntılara, müharibələrə, insan ölümlərinə, göz yaşlarına səbəb olaraq etdikləri əməllərlə Allaha qarşı çıxmırlarmı? Elə isə dünya həyatı an olaraq bitdikdə, gözləri qapanana yaxın, "dünya söndükcə sən görünürsən, ilahi" fikri doğrulan an Allah qarşısında əməl imtahanının cavabı yaşam tərzi ki-

mi öncə-dən öyrənilməli deyildimi? Şərin təlimçisinə uymamağa çağırən dörd müqəddəs səmavi kitabın göstərdiyi qurtuluş, xilas yolunu unutmamağa nələ mane oldu, şair?

Dini rəvayətlərdə deyilir ki, on ikinci imam Mehdi'nin zühuru ilə yer üzünü yeni əmin-aman inkişaf mərhələsinə yaşayacaq. Silahlar eksponata çevriləcək və ya qurd quzuyla otlayacaq. Belə bir zaman mərhələsinə insanlıq qədəm qoyacağına göy sakini olaraq ümidiniz varmı, şair?

"Cinayət" və "cəza" sözlərinin lüğətdən silinməsində, işğal, müharibə, nifrət və irqçilik, əzən və əzilən təbəqələrin nə demək olduğunu mənasının lüğətlərdən axtarılacağı vaxtın-zamanın yetməsinə insanlığın saflaşmasına, arınıb, durulmasına şairin gücü yetərmi? Axı Yer üzünə insanın Tanrı tərəfindən tər-təmiz, hətta qanadlı göndərildiyi halda qanadlarımızı yandıran şeytana niyə uymuşuq? Bu bir həqiqətdir ki, Tanrıdan uzaqlaşdıqca fürsəti qisasçı şeytana buraxmışıq:

**Tanrıdan uzaqlaşdıqca insanlar
Qanadsızlaşır, qəddarlaşır onlar,
Qəddarlaşır onların
Yerişi, yolu, izi də.
Çəkilib insanlardan
Göy üzünün o üzünə
Qəm çəkir Tanrının özü də...**

-deyirsiniz... Allahın "qəm çəkməsi" fəlakətdir, şair. Bir erköyün, nadinc övladla bir ata-ana əsir, yesir, naəlac qalır. Yer üz, insanlar haqq yolundan sarpanda Allah qəm çəke-çəke, səbirlə dö-zər.

Allahın qəmindən, qəzəbindən yaranan zəlzələ, sunami, torpaq sürüşməsi dünyanı bürüyəndə, yayın qorabışırən ayında qar yağdıran Allahın "yolunuza qayıdın" mesajındakı işarələr az adama agah olur.

Xilas yolu yenə də Allaha, Yaradana, onun yer üzündə təcəllə etdiyi varlıqlara sevgiylə, eşqlə yanasmaqdır. Eşqdə var olan hər şey gözəl və bütün isimləri ilə mükəmməl Allahı, vəsf etdiyindən insanın saflaşmasına, mübarəkəlməsinə inamlar çoxalır, artır. Könüllərə uçuş eden, könüllərdən haq-qa doğru ucalan qanadlı, yupyumru eşqlər var olsun, şair...

Əgər şair Tanrıya doğru uçursada, Nəri-man Qasımoğlunun Sizə ithaf olunan "Eşq elçisi" şeirində deyildiyi kimi, ilahi uçuşa, qanadçalmaya ruhən könlü vermiş şairin səməyə ucalarkən saf əməllərin, təmənnəsiz sevginin nurundan başının üzərində yaranmış halə belə bir basqa qiyafədə Yaradana doğru canatım, deyilmi?!

**Sən də oldun eşq elçisi,
yükün nə gözəl!
Göy üzündə süzür ruhun,
peykin nə gözəl!**

**Bu eşq alayı bir yazı,
dərgahdan gəlir avazın,
açırsan Tanrı qapısını,
ərkən nə gözəl!**

**Hey uçursan könlümə tuş,
mələklər sevgindən bihuş,
bu nə qanad, bu nə uçuş,
halın nə gözəl!**

**Qəlbindən nur qəlbilənir,
yanağında ləpələnir,
başında nur təpələnir -
halən nə gözəl!**

Bizi belə öyrətdilər, məbədə, pira, məscidə ayaqyalın girin, dili dualı girin, "Bismillah"la, "La iləhə illəllah"la girin... Min illərdir Allah kəlamı olan müqəddəs məkanları həm də könlü məbədi bil-dik, ürəyimizin dərdlərin, qəlbimizin munis istəklərinin məhz buradan Tanrıya tez çatacağına inandıq. Siz isə milyon illərdir, Allahın ilk yaratdığı nəslin nümayəndəsi kimi, saf-müqəddəs arzularınızla göyün, yerin - bütün kainatın sakini olaraq, göy üzünə ayaqyalın qədəm qoyaraq bizi Allaha doğru səsləyirsiniz. Sizə qoşulub uçduqca bəzi həqiqətləri daha dərinə dərk edirik. Gözümüzü qapayaraq iç dünyamızın gözləri ilə hamının görə bilmədiyi yerləri, gözəllikləri görürük. Qulaqlarımızı qapaya-raq heç kimə duyulmayan səsləri eşidə bilərik. Tanımadığımız, bəlkə də, doğulmayan adamların sev-gisi ilə həsrət çəke-çəke bəxtəvər olarıq.

Yenə sizə dönürəm: "Xoş gəlmisiniz! Lütfən, ayaqyalın keçin, göy üzündə hər an üzü Tanrıya doğru ayaqyalın yüyürün, yüyürkən körpələşən, çocuqlaşan, hər ulduzla öpüşən ayaqlarınız, üzü Tanrıya açılan bütün çiçəklərtək göy üzünə açılan əlləriniz, hər an Allaha "Can!" deyən canınız yup-yumru bir duayla, yupyumru bir göylə, "xoş gəlmisiniz" - deyirsiniz, Buyurun! - deyirsiniz, saflaşın, ayrılıqlara son qoyaraq Allaha dönün!" - söyləyirsiniz:

**Min ildir, milyon ildir,
Göylərdə ayaqyalın
Sənə sarı qaçırım,
Ayaqlarım sevinir,
Yolum sevinir, Allah!**

Duaları, "UÇUŞ"ları ilə bizi də göylərə doğru uçuş xəttinə səsləyən şairə sonsuz sayğı və sonu bitməyən suallarımla...